

Etablering på arbetsmarknaden efter utbildningar som finansierats med statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning

I denna promemoria redovisar Skolverket uppdraget att följa upp elevernas sysselsättning efter utbildningar som finansierats med statsbidraget för regional yrkesinriktad vuxenutbildning.¹ Redovisningen avser således elever som har gått utbildning som finansieras med statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning. Motsvarande uppgifter redovisas även för övriga elever inom komvux i den regelbundna statistikredovisningen om etableringsstatus efter komvux.² Uppföljningen omfattar elever som avslutade sina studier under 2017.³ Deras aktivitet på arbetsmarknaden under 2018 har följts upp med hjälp av arbetsmarknadsstatistik från SCB och den uppföljningsmodell som Skolverket använder för uppföljning av elevers etablering efter avslutade studier i komvux.

Redovisningen inkluderar elever inom flera typer av statsbidragsfinansierad utbildning. Uppgifterna avser elever inom regionalt yrkesvux, lärlingsvux inom regionalt yrkesvux och sammanhållna yrkesutbildningar till yrkesförare för persontransporter eller godstransporter.

Den statsbidragsfinansierade utbildningen utgör en delmängd av den yrkesinriktade utbildning som bedrivs inom komvux. Med anledning av detta redovisas en del statistik för både den statsbidragsfinansierade yrkesutbildningen och resterande yrkesinriktad utbildning inom komvux. Syftet är att tydliggöra relationen mellan statsbidragsfinansierad yrkesutbildning och övrig yrkesutbildning i komvux, samt att ge en helhetsbild av vilken typ av sysselsättning eleverna har efter avslutad yrkesutbildning inom komvux.

¹ Uppdraget finns i 35 § förordningen (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning.

² Se Skolverket (2020) *Etableringen på arbetsmarknaden och fortsatta studier efter avslutad kommunal vuxenutbildning åren 2016–2017*.

³ Uppföljningspopulation är avgränsad till elever som gått minst en kurs som huvudmannakommunen har rapporterat att statsbidragsfinansiering använts för.

Sammanfattning

- Andelen etablerade under år 2018 var totalt sett 54 procent bland de elever som avslutade komvux 2017 och som läste kurser som finansierades med statsbidrag.
- Andelen etablerade elever är som högst, 61 procent, bland de elever som läste en längre yrkesutbildning med minst 800 poäng.
- Kvinnor och män läser i hög utsträckning olika utbildningar. Bland kvinnorna är något fler etablerade efter utbildningen jämfört med männen. När etableringen för kvinnor och män jämförs för yrkesinriktningarna var för sig finns dock i stort sett inga skillnader mellan könen.

Statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning

Sedan den 1 januari 2017 kan kommuner söka statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning (regionalt yrkesvux).⁴ För att söka statsbidraget behöver minst tre kommuner samverka om planering och genomförande av utbildningen. Enligt statsbidragsförordningen ska de samverkande kommunerna erbjuda kombinationer av nationella kurser i yrkesämnen som är relevanta för ett yrkesområde (sammanhållna yrkesutbildningar). De samverkande kommunerna ska även erbjuda enstaka kurser i yrkesämnen. Dessutom ska de samverkande kommunerna sammantaget finansiera utbildning som motsvarar den utbildning de erhåller statsbidrag för.⁵

I den här promemorian redovisas uppföljningen av sysselsättning efter statsbidragsfinansierad yrkesutbildning, vilket är ett uppdrag som framgår av förordning. Skolverket ska enligt förordningen även följa upp vilka utbildningar statsbidraget har använts till och hur bidraget har använts uppdelat på kön, ålder, tidigare utbildningsnivå, andel utrikes och inrikes födda och, för utrikes födda, vistelsetid i Sverige. Denna redovisning finns i en tidigare publicerad promemoria.⁶

Den statsbidragsfinansierade utbildningen utgör enbart en delmängd av den yrkesinriktade utbildning som bedrivs inom komvux. Med anledning av detta redovisas en del statistik för både den statsbidragsfinansierade yrkesutbildningen och resterande yrkesinriktad utbildning inom komvux i denna uppföljning.

⁴ Förordning (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning.

⁵ Lärlingsvux och yrkesförarutbildningen är undantagna kravet på medfinansiering.

⁶ Skolverket (2020) *Uppföljning av utbildningar som finansierats med statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning 2019*. Dnr 2020:1377

Om statistiken

Måttet etableringsstatus

I uppföljningen används i huvudsak måttet *etableringsstatus*. Detta mått används även i Skolverkets uppföljningar av gymnasieungdomars sysselsättning efter avslutade gymnasiestudier.⁷ Grunden för etableringsmåttet finns i SCB:s LISA-databas som innehåller individbaserad information från flera olika datakällor. Klassificeringen bygger på information om en individs sysselsättning och arbetsinkomst, men hänsyn tas även till eventuella arbetslöshetsperioder och olika former av studier. Etableringsstatus består av följande sex kategorier⁸:

Tabell 1. Etableringsstatus

Etableringsstatus	Förklaring
Etablerad	<ul style="list-style-type: none"> Förvärvsinkomst över en viss nivå. För 2018 är gränsen 16 400 kr i månaden i genomsnitt under året. Kan även ha studerat under året.
Osäker ställning	<ul style="list-style-type: none"> Relativt låg förvärvsinkomst alternativt att personen har varit öppet arbetslös under året. Har inte studerat under året.
Svag ställning	<ul style="list-style-type: none"> Låg förvärvsinkomst alternativt heltidsarbetslöshet under en stor del av året. Har inte studerat under året.
Högskolestuderande	<ul style="list-style-type: none"> Högskolestudier. Kan ha arbetat en del av året.
Övriga studier	<ul style="list-style-type: none"> Andra typer av studier. Kan ha arbetat en del av året.
Varken arbete eller studier	<ul style="list-style-type: none"> Ingen förvärvsinkomst. Inga studier.

Beskrivning av populationen

Totalt ingår 13 100 elever i uppföljningen. Detta var mindre än hälften av de drygt 37 700 eleverna som under 2017 deltog i statsbidragsfinansierad utbildning. Detta beror på att majoriteten av eleverna inte avslutade sina studier under 2017 utan har fortsatt inom komvux också under 2018 och 2019. I tabell två redovisas eleverna efter vilken yrkesinriktning och omfattning på studierna som de har deltagit i under perioden 2015–2017.

⁷ Skolverket (2020) *Etablering på arbetsmarknaden eller fortsatta studier år 2018 efter gymnasieskola*

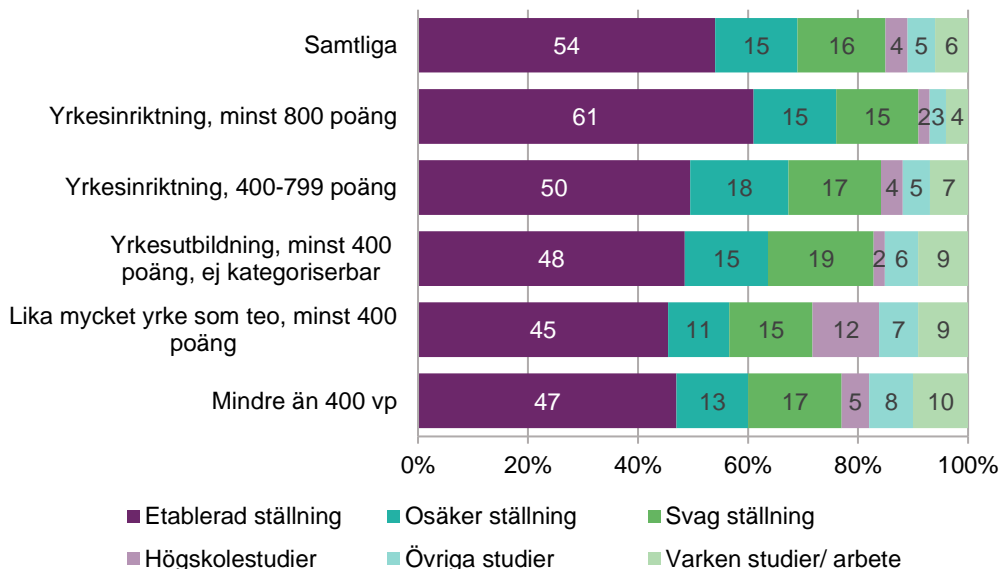
⁸ I bilaga 2 finns en mer utförlig beskrivning av skillnaden mellan kategorierna och en teknisk beskrivning av måttet framtagen av SCB. Bilaga 2 – *Beskrivning av etableringsmåttet 2020 (gymnasievariant)*.

Tabell 2. Antal elever fördelat efter yrkesinriktning och kön.

Etableringsstatus	Totalt Antal	Kvinnor Antal	Män Antal
Samtliga	13 148	8 273	4 875
Mindre än 400 vp	2 646	1641	1 005
Lika mycket yrke som teo, minst 400 poäng	410	290	120
Huvudsak teoretisk utb, minst 400	257	171	86
Yrkesutbildning, minst 400 poäng, ej möjlig att kategorisera	678	359	319
Yrkesinriktning, minst 800 poäng	6 543	4 330	2 213
Barn och fritid	879	823	56
Bygg och anläggning	495	81	414
El och energi	300	26	274
Fordon och transport	369	56	313
Handel och administration	49	41	8
Hantverk	172	128	44
Hotell och turism	35	26	9
Industriteknisk	207	40	167
Naturbruk	36	23	13
Restaurang och livsmedel	454	330	124
VVS och fastighet	258	16	242
Vård och omsorg	3 289	2 740	549
Yrkesinriktning, 400–799 poäng	2 614	1 482	1 132
Barn och fritid	233	202	31
Bygg och anläggning	136	20	116
El och energi	82	7	75
Fordon och transport	488	69	419
Handel och administration	303	259	44
Hantverk	45	36	9
Hotell och turism	21	13	8
Industriteknisk	153	28	125
Naturbruk	110	76	34
Restaurang och livsmedel	284	201	83
VVS och fastighet	57	5	52
Vård och omsorg	702	566	136

Etableringsstatus efter avslutade studier

Av de elever som deltog i statsbidragsfinansierad utbildning och avslutade komvux 2017 har en övervägande majoritet en etablerad ställning på arbetsmarknaden året efter studierna. Diagram 1 visar avgångselevernans etableringsstatus året efter avslutade studier uppdelat efter vilken yrkesinriktning eleverna har studerat.

Diagram 1. Etableringsstatus ett år efter avslutad utbildning i komvux 2017. Samtliga elever med statsbidragsfinansierad yrkesutbildning.

Det vanligaste utfallet efter avslutade studier var en etablerad ställning på arbetsmarknaden. Andelen etablerade individer skiljer sig dock något mellan olika yrkesinriktningar. Bland eleverna som gick en yrkesinriktning med minst 800 poäng finns högst andel med etablerad ställning, 61 procent. Bland eleverna som läste en kortare utbildning hade omkring 50 procent en etablerad ställning efter avslutade studier.

Etableringsstatus per yrkesinriktning

Bland eleverna som har studerat på en yrkesinriktning finns stora skillnader i etableringsgrad beroende på vilken inriktning eleven läste. Även om program inte väljs i någon formell mening inom komvux på gymnasial nivå, läser många elever i praktiken en sådan kombination av kurser att det till stora delar motsvarar innehållet i till exempel ett visst nationellt yrkesprogram. I följande har eleverna klassificerats enligt vad som motsvarar de nationella yrkesprogram som ges inom gymnasieskolan, dvs. totalt 12 yrkesinriktningar.⁹

För varje elev har antalet verksamhetspoäng på yrkeskurser som tillhör en viss inriktning under åren summerats för de tre år som föregick att elevernas avslutade sina studier. Eleven har därefter kategoriserats inom den yrkesinriktning där denna

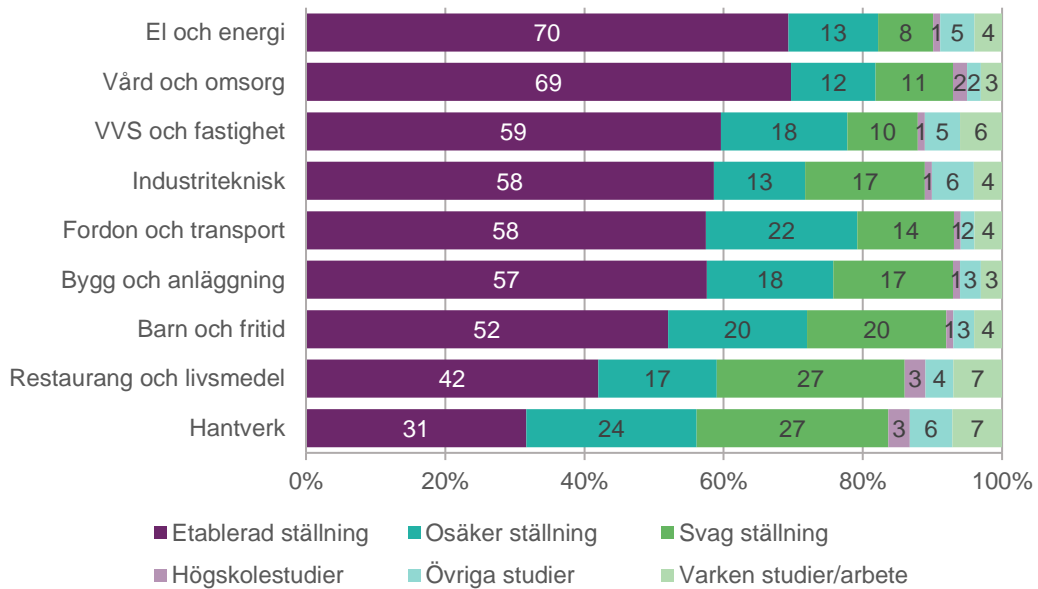
⁹ De 12 yrkesinriktningarna är barn och fritid, bygg och anläggning, el och energi, fordon och transport, handel och administration, hantverk, hotell och turism, industriteknik, naturbruk, restaurang och livsmedel, VVS och fastighet samt vård och omsorg.

har flest antal genomförda poäng.¹⁰ För varje yrkesinriktning redovisas även grupperingar utifrån studieomfattning: Den ena gruppen har motsvarande ett halvt till högst ett års heltidsstudier (400–799 vp) och den andra gruppen har motsvarande minst ett års heltidsstudier (800 vp) eller mer.

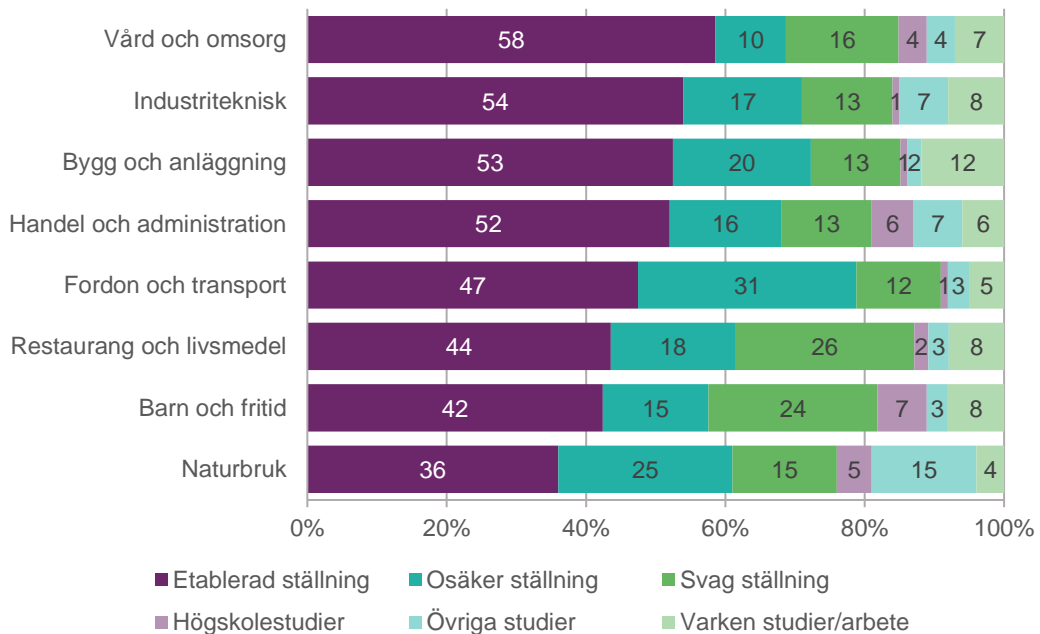
Diagram 2 och 3 visar etableringsstatus per yrkesinriktning.

¹⁰ En veckas heltidsstudier motsvaras av 20 verksamhetspoäng och en årsstudieplats motsvaras av 800 verksamhetspoäng. För att klassificera eleven till en viss yrkesinriktning har vi enbart tagit hänsyn till antalet lästa poäng på de yrkesinriktade kurser som ingår i de olika yrkes gymnasieprogrammen. Övriga kurser, som vi benämner ”teoretiska kurser” har inte räknats när antalet jämförs med poänggränserna som definierar en ”kort” respektive ”lång”. Detta gör att det totala poängantalet som eleven har läst inom ramen för sin utbildning i komvux kan vara högre än det som gäller vid jämförelse med poänggränserna.

**Diagram 2. Etableringsstatus ett år efter avslutad utbildning i komvux 2017.
Yrkesinriktningar minst 800 poäng. Elever med statsbidragsfinansierad yrkesutbildning.**

**Diagram 3. Etableringsstatus ett år efter avslutad utbildning i komvux 2017.
Yrkesinriktningar minst 400–799 poäng. Elever med statsbidragsfinansierad yrkesutbildning.**

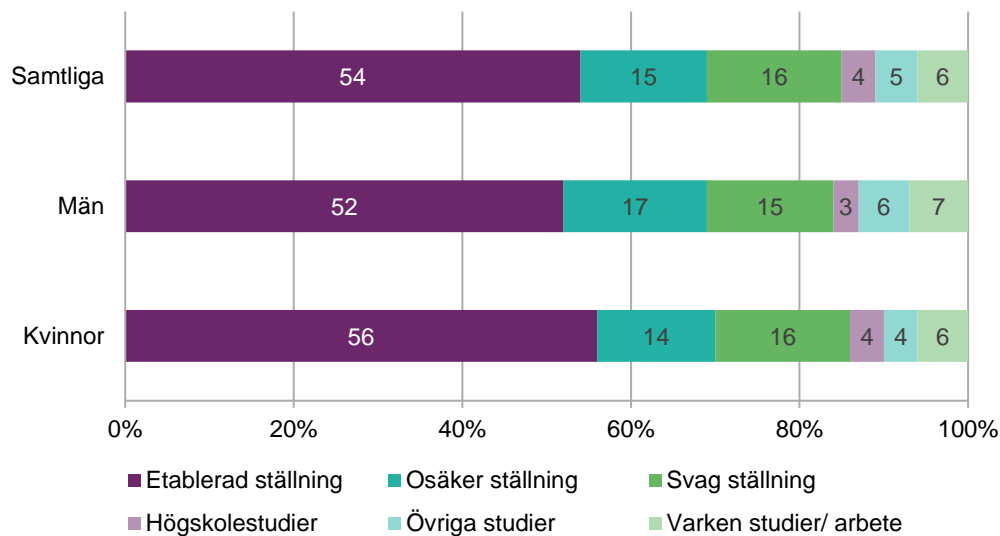

Not: enbart inriktningar med minst 100 elever presenteras i diagram 2 och 3.

Etableringsstatus bland kvinnor och män

Kvinnor och män tenderar att välja olika inriktningar på yrkesutbildningen. Bland kvinnorna är det mer vanligt att gå en längre yrkesutbildning med minst 800 poäng jämfört med männen. Bland kvinnorna är också andelen etablerade något högre, vilket framgår i diagram 4.

Diagram 4. Etableringsstatus ett år efter avslutad utbildning i komvux 2017. Elever med statsbidragsfinansierad yrkesutbildning. Uppdelat per kön.

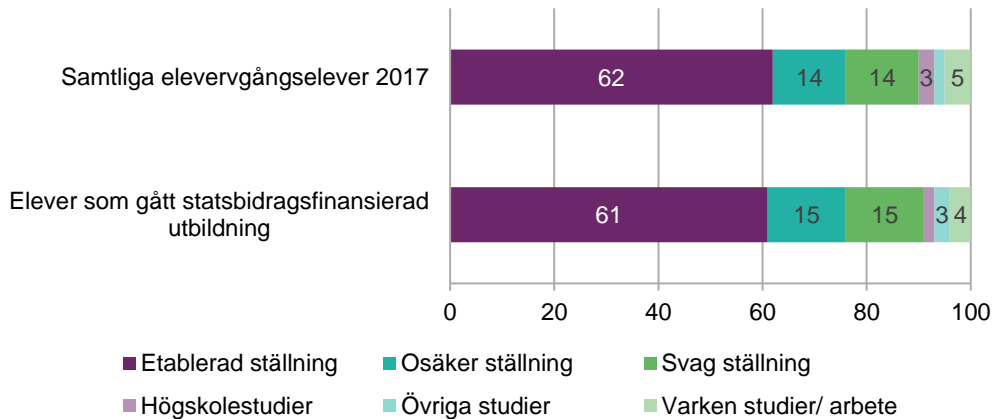
Att andelen etablerade bland kvinnor är något högre har ett samband med att kvinnorna i högre utsträckning har läst längre yrkesutbildningar. Vid jämförelse av etableringsstatus mellan kvinnor och män som läst en utbildning med minst 800 poäng är etableringsstatusen likadan för båda könen. Vid jämförelse mellan respektive yrkesinriktning finns det inte heller några större skillnader mellan kvinnor och män i etableringsstatus efter avslutad utbildning.¹¹

Statsbidragsfinansierad utbildning och annan yrkesutbildning i komvux

Resultaten för eleverna som har studerat inom den statsbidragsfinansierade yrkesutbildningen liknar resultaten för resterande elever som har läst yrkesutbildningar i komvux under samma år. I diagram 5 visas en jämförelse mellan eleverna.

¹¹ Se Bilaga 1 – som tabell med fullständig redovisning per yrkesinriktning och kön. Bilagan är en separat fil och finns i Skolverkets publiceringsdatabas.

Diagram 5. Etableringsstatus ett år efter avslutad yrkesutbildning i komvux 2017 med minst 800 poäng. Elever som gått statsbidragsfinansierad utbildning och samtliga elever som har gått en yrkesutbildning med minst 800 poäng i komvux.

En anledning till att det finns en liten skillnad mellan eleverna som studerar på de statsbidragsfinansierade utbildningsplatserna och resterande elever är att vårdutbildningarna, som ger högst andel etablerade individer, inte var lika vanliga bland de statsbidragsfinansierade utbildningarna. Vid jämförelse inom respektive yrkesinriktning avviker inte etableringsstatusen för eleverna med statsbidragsfinansierad yrkesutbildningen från etableringsstatusen totalt sett. I Skolverkets promemoria om etableringsstatus efter komvux finns mer ingående uppgifter om etableringsstatusen efter komvux och efter olika yrkesinriktningar. Bland annat om utvecklingen över tid.¹²

Kombination av yrkesutbildning och sfi eller svenska som andraspråk

Förordningen om regionalt yrkesvux fastställer att en del av statsbidraget avsätts specifikt för yrkesvux och lärlingsvux som genomförs i kombination sfi eller svenska som andraspråk. Under 2017 var det drygt 2 000 elever som deltog i sådan utbildning finansierad med statsbidraget. De flesta av dessa individer hade dock inte avslutat sin utbildning under 2017. Det var enbart 321 elever som avslutade under 2017. Det finns således en stor risk för att deras arbetsmarknadsutfall inte är representativt för hela gruppen eftersom en stor majoritet av eleverna på kombinationsutbildningar fortsatte sina studier. Bland de få som hade avslutat sin utbildning under 2017 var andelen etablerade 27 procent, andelen med osäker ställning och svag ställning var 25 respektive 22 procent, andelen som studerade var 12 procent och andelen som varken arbetade eller studerade var 14 procent.

¹² Se Skolverket (2020) *Etableringen på arbetsmarknaden och fortsatta studier efter avslutad kommunal vuxenutbildning åren 2016–2017*. Dnr 2020:1798